

Arnika, Chlumova 17, 130 00 Praha 3, tel./fax: 222 781 471, <http://arnika.org>

Kampaň Budoucnost bez jedů, <http://bezjedu.arnika.org>

Program Toxické látky a odpady, Ing. Milan Havel, tel.: 731 256 691, milan.havel@arnika.org

Tisková mluvčí Arniky Zora Kasiková, tel.: 606 727 942, zora.kasikova@arnika.org

Tabulky s žebříčky největších znečišťovatelů podle IRZ pro Zlínský kraj (hlášení za rok 2009)

V kolonce „Trend“ je vždy označeno, zda příslušná provozovna v porovnání s rokem 2008 úniky či přenosy škodlivých látek zvýšila či snížila. Pomlčka je u firem, které minulý rok neohlašovaly žádný údaj, vlnovka znamená přibližně stejný údaj jako v loňském roce.

Tabulka 1 – rakovinotvorné látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných IARC (Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny) jako **karcinogenní (1)** obsažených v celkových únicích do **ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2009 (www.irz.cz). Do **skupiny 1** náleží následující chemické látky anebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium a vinylchlorid.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	6078	↓
2.	Zemědělské družstvo Olšava	velkokapacitní kravín	Sehradice	220	↓
3.	TOMA, a.s.	ČOV Otrokovice	Otrokovice	91	↓
4.	DYAS.EU, a.s.	DYAS.EU, a.s.	Uherský Ostroh	52	↑
5.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	11	~
6.	Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.	Čistírna odpadních vod Zubří	Zubří	9	↑
7.	Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.	Čistírna odpadních vod Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	8	↑
8.	Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.	Čistírna odpadních vod Vsetín	Vsetín	8	↑
9.	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s.	Čistírna odpadních vod Kroměříž	Kroměříž	7	↑

Tabulka 2 – rakovinotvorné, možná či pravděpodobně rakovinotvorné

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných IARC (Mezinárodní agenturou pro výzkum rakoviny) jako **karcinogenní (1), pravděpodobně (2A) a možná (2B) karcinogenní pro člověka** obsažených v celkových únicích do **ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v Integrovaném registru znečišťování za rok 2009 (www.irz.cz). Do **skupiny 1** náleží tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **arsen, azbest, benzen, ethylenoxid, formaldehyd, chrom, kadmium a vinylchlorid.** Do **skupin 2A a 2B** náleží tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny hlášené do IRZ: **1,2,3,4,5,6- hexachlorcyklohexan (HCH), 1,2-dichlorethan (DCE), dichlordifenyltrichlorethan (DDT), dichlormethan (DCM), ethylbenzen, heptachlor, hexachlorbenzen (HCB), chloralkany (C10-13), chlordan, chlordecon, lindan, mirex, naftalen, nikl, olovo, polychlorované bifenyly (PCB), rtuť, styren, tetrachlorethylen, tetrachlormethan (TCM), toxafen, trichlorethylen a trichlormethan.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	56121	↓
2.	HOBAS CZ s.r.o.	HOBAS CZ spol. s r.o.	Uherské Hradiště	6538	↑
3.	Groz-Beckert Czech s.r.o.	Valašské Klobouky	Valašské Klobouky	3300	↓
4.	L.A.S.T., s.r.o.	Tečovice	Tečovice	3190	↓
5.	EPUZ, s.r.o.	laminovna	Otrokovice	2711	↑
6.	BKP GROUP, a.s.	BKP GROUP, a.s.	Uherský Brod	1787	↓
7.	BROLA, s.r.o.	Laminovna, výkrm brojlerů	Zlín	1426	↓
8.	LAM - PLAST, s.r.o.	LAM - PLAST, s.r.o.	Střížovice	1203	↑
9.	MAGNETON a.s.	MAGNETON a.s.	Kroměříž	662	↑
10.	Elkoplást Slušovice s.r.o.	EKOPLAST Slušovice - laminování plastů	Ostrata	653	↓

Tabulka 3 – reprotoxické látky (bez oxidu uhelnatého)

Průmyslové provozy, které v roce 2009 vypustily nejvíce **reprotoxických** látek (poškozujících rozmnožování), **kromě oxidu uhelnatého**. Zařazení látek mezi **reprotoxické** vychází z hodnocení EPA státu Kalifornie¹ a z profilů látek uvedených na internetových stránkách Integrovaného registru znečišťování v roce 2006. Mezi reprotoxické jsme na základě zmíněných dokumentů zařadili následující látky: **1,2,3,4,5,6-hexychlorcyklohexan (HCH), arsen, benzen, benzo(g,h,i)perylen, dichlordifenyltrichlor-ethan (DDT), di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP), diuron, ethylenoxid, fluoranthen, hexachlorbenzen (HCB), chloredeon, chrom, kadmium, mirex, nonylfenol a nonylfenoethoxyláty, organické sloučeniny cínu, oxid uhelnatý, pentachlorbenzen, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), polychlorované dioxiny + furany (PCDD/F), rtuť, simazin, toluen, toxafen, tributylcín a jeho sloučeniny, trifenylcín a sloučeniny a xyleny.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	6161	↓
2.	SVITAP J. H. J. s.r.o.	Divize 5	Chropyně	139	↓
3.	TOMA, a.s.	ČOV Otrokovice	Otrokovice	95	↓
4.	Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.	ČOV Uh. Hradiště	Uherské Hradiště	33	↑
5.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	24	~
6.	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s.	Čistírna odpadních vod Kroměříž	Kroměříž	10	↑
7.	Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.	Čistírna odpadních vod Zubří	Zubří	9	↑
8.	Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.	Čistírna odpadních vod Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	8	↑
9.	Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.	Čistírna odpadních vod Vsetín	Vsetín	8	↑
10.	Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.	ČOV Uh. Brod	Uherský Brod	4	↑

Tabulka 5 – mutagenní látky

Pořadí provozoven podle množství látek či jejich sloučenin klasifikovaných jako **mutagenní** obsažených v celkových únicích do **ovzduší, vody a půdy** podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2009 (www.irz.cz). Zařazení látek mezi mutagenní vychází z profilů látek uvedených na internetových stránkách IRZ v roce 2009. Do skupiny mutagenních látek patří tyto chemické látky nebo jejich sloučeniny ohlašované do IRZ: **alachlor, anthracen, 1,2-dichlorethan, diuron, ethylenoxid, fenoly, formaldehyd, mirex, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), trifluralin, trichlorethylen a vinylchlorid.**

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Zemědělské družstvo Olšava	velkokapacitní kravín	Sehradice	220	↓
2.	DYAS.EU, a.s.	DYAS.EU, a.s.	Uherský Ostroh	52	↑
3.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	24	↓

Tabulka 6 – skleníkové plyny

Pořadí provozoven podle množství **skleníkových plynů** v přepočtu na jejich potenciál přispívat ke skleníkovému efektu v celkových únicích do ovzduší podle dat zveřejněných v IRZ za rok 2009 (<http://www.irz.cz>). Údaje jsou v tunách.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v tunách	Trend
1.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	436977	↑
2.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	281401	↓
3.	Alpiq Zlín s.r.o.	Alpiq Zlín s.r.o. - Teplárna Zlín	Zlín	265721	↓

Tabulka 7 – plyny způsobující kyselé srážky

Tyto průmyslové provozy vypustily v roce 2009 v nejvíce plynů způsobujících kyselou srážku (**amoniaku, oxidů dusíku, oxidů síry, fluorovodíku a chlorovodíku**):

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	2861874	↓
2.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	1962877	↑
3.	Alpiq Zlín s.r.o.	Alpiq Zlín s.r.o. - Teplárna Zlín	Zlín	739366	↓
4.	CS CABOT, spol. s r.o.	CS CABOT	Valašské Meziříčí	189222	↓
5.	SCHOTT CR, a.s.	SCHOTT CR, a.s.	Valašské Meziříčí	154375	↑
6.	CTZ s.r.o.	Kotelna na tuhá paliva	Uherské Hradiště	147298	↑
7.	ZEVOS a.s.	Výroba vepřového masa	Kunovice	59385	↓
8.	SZP Těšnovice a.s.	SZP Těšnovice a.s.	Kroměříž	41118	↑
9.	ZEVOS a.s.	Drůbežárna	Staré Město	23831	↓
10.	LUKROM, spol. s r.o.	LUKROM, spol. s r.o. - farma Bábolná	Halenkovice	20956	↓

Tabulka 8 – látky nebezpečné pro vodní organismy

Tyto průmyslové provozy vypustily v roce 2009 **do vody** nejvíce **látek nebezpečných pro vodní organismy**. Látky byly vybrány podle R-vět. Současně byly vybrány pouze látky, pro které se nahláší emise do vody.

(**1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH)**, **arzen** a sloučeniny, **atrazin**, **bromované difenylétery (PBDE)**, **DDT**, **diuron**, **endosulfan**, **endrin**, **heptachlor**, **hexachlorbenzen**, **chloralkany (C10-13)**, **chlordan**, **chlordecon**, **chlorfenvinfos**, **chlorpyrifos**, **chrom** a sloučeniny, **isodrin**, **isoproturon**, **kadmium** a sloučeniny, **kyanidy**, **lindan (γ-HCH)**, **měď** a sloučeniny, **mirex**, **naftalen**, **nikl** a sloučeniny, **nonylfenol a nonylfenoethoxyláty**, **olovo** a sloučeniny, **pentachlorbenzen (PeCB)**, **polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU)**, **polychlorované bifenyly (PCB)**, **rtuť** a sloučeniny, **simazin**, **sloučeniny organocinu**, **toxafen**, **tributylcín** a sloučeniny, **trifenylcín** a sloučeniny, **trifluralin** a **zinek** a sloučeniny).

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	TOMA, a.s	ČOV Otrokovice	Otrokovice	325	↓
2.	ENERGOAQUA, a.s.	Rožnov pod Radhoštěm	Rožnov Pod Radhoštěm	257	↑
3.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	253	↓
4.	Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.	ČOV Uh. Brod	Uherský Brod	73	↑
5.	MESIT reality spol. s r.o.	MESIT reality spol. s r.o.	Uherské Hradiště	38	↑
6.	Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.	ČOV Uh. Hradiště	Uherské Hradiště	31	↑
7.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	11	~
8.	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s.	Čistírna odpadních vod Kroměříž	Kroměříž	10	↑
9.	Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.	Čistírna odpadních vod Zubří	Zubří	9	↑
10.	Vodovody a kanalizace Vsetín, a.s.	Čistírna odpadních vod Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	8	↑

Tabulka 9 – perzistentní organické látky (POPs)

Tyto průmyslové provozy v roce 2009 vypustily anebo předaly jinam nejvíce **POPs**, jež vznikly jako vedlejší produkt jejich provozu, uvedených **na seznamech Stockholmské úmluvy a POPs protokolu ke Konvenci o dálkovém přenosu škodlivin v ovzduší (dioxinů, PCB a hexachlorbenzenu)**, rozšířené o **hexachlorbutadien (HCBd)**, **pentachlorbenzen a organické sloučeniny cínu**, s výjimkou množství PCB a polybromovaných difenyléterů (PBDE) v odpadech, jež podle našeho odhadu nemusely vzniknout jako vedlejší produkt výroby v provozech. Pro dioxiny byla ještě sestavena zvláštní tabulka.

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Fatra, a.s.	provozovna Chropyně	Chropyně	342	↑
2.	Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.	ČOV Uh. Hradiště	Uherské Hradiště	3	↑

Tabulka 10 – rtuť a její sloučeniny

Tyto průmyslové provozy v roce 2009 vypustily v emisích **do ovzduší a do vody** nejvíce **rtuti a jejích sloučenin**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	13	~
2.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	13	↑
3.	TOMA, a.s.	ČOV Otrokovice	Otrokovice	4	~
4.	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s.	Čistírna odpadních vod Kroměříž	Kroměříž	3	↑
5.	Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.	ČOV Uh. Hradiště	Uherské Hradiště	3	↑

Tabulka 11 – rtuť a její sloučeniny (v emisích a odpadech)

Průmyslové provozy, které v roce 2009 vypustily anebo v odpadech předaly nejvíce **rtuti a jejích sloučenin**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Alpiq Zlín s.r.o.	Alpiq Zlín s.r.o. - Teplárna Zlín	Zlín	198	↑
2.	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	DEZA, a.s., Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	153	↓
3.	Teplárna Otrokovice a.s.	Teplárna Otrokovice	Otrokovice	34	↑
4.	MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s.	ČOV Zlín-Malenovice	Zlín	18	↑
5.	TOMA, a.s.	ČOV Otrokovice	Otrokovice	4	~
6.	Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s.	Čistírna odpadních vod Kroměříž	Kroměříž	3	↑
7.	Slovácké vodárny a kanalizace, a.s.	ČOV Uh. Hradiště	Uherské Hradiště	3	↑
8.	MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s.	ČOV Luhačovice	Luhačovice	1	~

Tabulka 10 – styren

Pořadí provozoven podle množství **styrenu** v celkových únicích **do ovzduší**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	HOBAS CZ spol. s r.o.	HOBAS CZ spol. s r.o.	Uherské Hradiště	6538	↑
2.	L.A.S.T., spol. s r.o.	Tečovice	Tečovice	3190	↓
3.	EPUZ, spol. s r.o.	EPUZ, spol. s r.o. - laminovna	Otrokovice	2711	↑
4.	BKP GROUP, a.s.	BKP GROUP, a.s.	Uherský Brod	1787	↓
5.	BROLA, spol. s r.o.	BROLA, spol. s r.o. - Laminovna, výkrm brojlerů	Zlín	1426	↓
6.	LAM - PLAST, spol. s r. o.	LAM - PLAST, spol. s r. o.	Střížovice	1203	↑
7.	MAGNETON a.s.	MAGNETON a.s.	Kroměříž	662	↑
8.	Elkoplást Slušovice s.r.o.	EKOPLAST Slušovice - laminování plastů	Ostrata	653	↓
9.	TEIKO spol.s r.o.	TEIKO spol. s r.o.	Spytihněv	520	↓
10.	Santech plus s.r.o.	Santech plus s.r.o.	Dolní Lhota	450	↓

Tabulka 11 - formaldehyd

Tyto průmyslové provozy v roce 2009 vypustily **do ovzduší** nejvíce **formaldehydu**:

Poř.	Organizace/firma	Provozovna	Lokalita	Množství látek v kg	Trend
1.	Zemědělské družstvo Olšava	velkokapacitní kravín	Sehradice	220	↓
2.	DYAS.EU, a.s.	DYAS.EU, a.s.	Uherský Ostroh	52	↑

ⁱ State of California EPA - Office of Environmental Health Hazard Assessment 2006: Safe Drinking Water and Toxic Enforcement Act of 1986 - Chemicals Known to the State to Cause Cancer or Reproductive Toxicity, 29.IX.06. Proposition 65. Available at: http://www.oehha.ca.gov/prop65/prop65_list/Newlist.html#list